

OBSREDOZEMSKI SVET

(Najprej dopolni ob zaprtem zvezku in učbeniku. Če česa ne znaš, si potem pomagaj z zvezkom.)

Primorski ali obsredozemski svet leži na JZ Slovenije. Tu so pokrajine pod vplivom sredozemskega podnebja, zato:

- se morje počasi ohlaja
- rastline pričnejo prej cveteti in jeseni rastejo dalj časa
- rastejo rastline, ki drugje v Sloveniji ne uspevajo
- burja

Primorske pokrajine delimo na:

- kraške
- nekraške

Slovenska obala je dolga 47 kilometrov in ima:

- polotoke
- 2 večja zaliva

Nizka obala je tam, kjer se v morje izliva reka, drugod pa visoka in strma.

Večji kraji na slovenski obali so: Ankaran, Hoper, Izola,
Strunjan, Piran, Portorož

Najbolj turističen kraj je Portorož.

Srednjeveška mesta so: Hoper, Izola, Piran.

V preteklosti je bilo morje pomembno zaradi ribolova in solí, danes pa se ukvarjajo predvsem s turizmom in prometom.

V Koprskem primorju rastejo oljke.

Proti notranjosti slabi vpliv morja, krepí pa se burja. To je močan mrzel veter, ki piha v sunkih prek kraških planot iz notranjosti Slovenije.

Razloži:

Kras - površje s kraškimi pojavi

Kras - me planote

Planota Kras :

- vode in zemlje zelo malo
- drobnica - ovc in koze
- liščana

Nekraške pokrajine obsredozemskega sveta so:

- VIPAVSKA DOLINA

dno osušeno → poljedelstvo; gričevje na J - vinogradi, sadje
Ajdoviščina, Nova Gorica

- GORIŠKA BRDA

čišnje ... bruske, marelice, hruške, slive, fige
naselja na slemenih; Brici

- BRKINI

najvišja primorska pokrajina, živinoreja in sadjarstvo
Ilirska Bistrica

Preteklost obsredozemskega sveta

• tihotapstvo → pod Beniško oblastjo (sol, vino, olivno olje)

• železnica Dunaj - Trst 1857: zmanjšal pomen obmorskih mest
tovorništvo in prevozištvo propad
zaposlitev na železnici

• lipicanci - lipica, bele barve

• jedi: prhut, polenta, zelenjava (paradižnik, jajčevci, beluši...)

• škoromatija: pustne maske iz lesa, ovčji kožuh, zvonci,
papirnate rože in barvni trakovi, palica

SREDA, 18. 3.

$$\begin{array}{r} 32628 : 72 = 453, \text{ost. } 12 \\ - 288 \\ \hline 382 \\ - 360 \\ \hline 228 \\ - 216 \\ \hline 12 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{pri: } 453 \cdot 72 \\ \underline{3171} \\ 906 \\ \hline 32616 \\ 32616 \\ + \quad 12 \\ \hline 32628 \end{array}$$

Rešitev včerajšnjega številskega izraza je **109**. Moja napaka ;-)

Tolikokrat več, tolikokrat manj

$5 \cdot 8$
 Jaz sem petkrat starejša od Katje.
Metka

Stara sem 8 let in sem štirikrat starejša od Klemena.
Katja $8 : 4$

$2 \cdot 40$
 Sem dvakrat starejša od Metke.
Milka

Alen
 Sem kar 22-krat starejši od Klemena. $22 \cdot 2$

Sem štirikrat mlajši od Metke. $40 : 4$
Igor

a) Koliko let so stare osebe na sliki?
 Metka 40 Katja 8 Milka 80 Klemen 2 Alen 44 Igor 10

b) Kolikokrat je Klemen mlajši od Igorja? Kaj pa od Alena? Kolikokrat je Milka starejša od Katje? Koliko let je Igor mlajši od Metke? TRIDESET

c) Kateri računski operaciji uporabimo, če rečemo »tolikokrat več« ali »tolikokrat manj«? MNOŽENJE DELJENJE

č) Ali lahko poveš, kolikokrat je Igor starejši od Katje? NE, LAHKO PA ZA KOLIKO.

d) Bi za svoje sorodnike lahko zapisal take uganke o starosti?

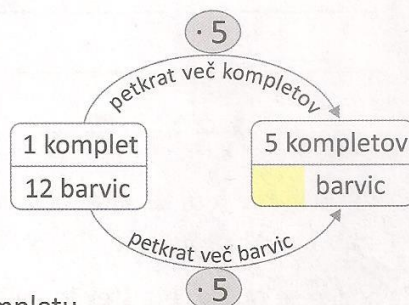
- 1.** V enem kompletu je 12 barvic.
 Koliko jih je v petih takih kompletih?
 $5 \cdot 12 = 60$

Dopolni.

V 5 kompletih je 5 -krat več barvic kot v enem kompletu.

V 14 kompletih je 14 -krat več barvic kot v enem kompletu.

V 14 kompletih je skupaj 168 barvic.

$$\begin{array}{r} 14 \cdot 12 \\ + 28 \\ \hline 168 \end{array}$$

2. V vrtnariji Lilija imajo sadike na ogromnih pladnjih, v vsaki vrsti po 150 sadik.

a) Koliko sadik imajo v 6 takih vrstah? 900

$$\begin{array}{r} 150 \cdot 6 \\ \hline 900 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 150 \cdot 18 \\ + 1200 \\ \hline 2700 \end{array}$$

b) Dopolni.

V 18 vrstah imajo 18 -krat več sadik kot v eni vrsti. To je skupaj 2700 sadik.

3. V sedmih kartonih je skupaj 56 tetrapakov soka.

V enem kartonu jih je sedemkrat manj.

Koliko jih je v enem kartonu? 8

$$56 : 7 = 8$$

4. Za 10 košaric jagod plačamo 35 €.

• Koliko stane ena košarica jagod? 3€50c = 3,50€

$$35€ = 3500c$$

$$3500 : 10 = 350c$$

5. Za 16-nadstropno stolpnico so zidarji potrebovali skupaj 192 oken, za vsako nadstropje enako.

$$\begin{array}{r} 192 : 16 = 12 \\ - 16 \\ \hline 32 \end{array}$$

a) Koliko oken so potrebovali za eno nadstropje?

Odgovor: Za eno nadstropje
so potrebovali 12 oken.

b) Katera trditev je pravilna? Obkroži.

(A) Za 3 nadstropja so potrebovali 3-krat manj oken kot za 1 nadstropje.

(B) Za 10 nadstropij so potrebovali 10-krat več oken kot za 5 nadstropij.

(C) Za 1 nadstropje so potrebovali 8-krat manj oken kot za 8 nadstropij.

6. Janez je tehtal orodje in ugotovil, da klešče tehtajo toliko kot 36 vijakov, 12 vijakov tehta toliko kot 48 matic.

Dopolni preglednici.

Število klešč	Število vijakov
1	36
2	<u>72</u>
10	<u>360</u>
5	<u>180</u>

Število vijakov	Število matic
12	48
1	<u>4</u>
14	<u>56</u>
36	<u>144</u>

$$\begin{array}{r} 180 : 36 = 5 \\ - 180 \\ \hline 0 \end{array}$$

$$48 : 12 = 4$$

$$56 : 4 = 14$$

$$\begin{array}{r} 36 \cdot 4 \\ \hline 144 \end{array}$$

↑
lahko pogledaš primer
10 klešč in sklepas.